# امکان جامع‌گیری از قواعد استصحاب، یقین، مقتضی و مانع، فراغ و تجاوز

از بحث‌های خیلی خوب همین‌جا این است که روایات استصحاب، قاعده یقین، قاعده مقتضی و مانع، جامع دارد یا ندارد؟ می‌شود که این‌ها در یک باب جمع شود یا نه؟ استظهارات خیلی خوبی است. اگر کسی بتواند این‌ها را استظهار کند خیلی خوب است. جدا کردن که مانعی ندارد؛ استظهار می‌گیریم که این دقیقاً با آن فرق دارد. اما این‌که یک نحو حکمی که جامع همه این‌ها باشد از ادله استظهار شود....؛ موضوعی را پیدا کنیم که آن موضوع، موضوع فقهی و اصولی باشد و جامع بین قاعده یقین، استصحاب، قاعده مقتضی و مانع، قاعده فراغ و تجاوز باشد؛ ببینیم که این‌ها  می‌شود که جمع شوند یا نه. این‌که آدم در صدد باشد تا استظهارات را طوری کند که به مقام و معنای بسیطتری نزدیکتر شود اولویت دارد. این جور نیست که جایی که می‌توانیم بیست کبری را بیست تا ببینیم با استظهار واقعاً بیست تا را به یک کبری برگردانیم و همه هم تأیید کنند. نه این‌که همینطور بافتنی باشد. خب معلوم است که این اولویت دارد. قبلاً هم عرض کردم در روایات بود «ما من شیء الا و له اصل فی کتاب الله». تمام احکام و کبریات شرعیه در دست فقها موجود است. فقط تا چه اندازه فقاهت آن‌ها اجازه بدهد که این‌ها را به دست بیاورند.

علی ای حال صاحب کفایه در اینجا روایت اسحاق بن عمار را که نیاورده‌اند. پنج روایت را آورده‌اند.

---

بازبینی #1
ایجاد شده 9 ژوئن 2026 15:02:39 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 ژوئن 2026 15:03:17 توسط ... .